Náhrada nemajetkové újmy při ublížení na zdraví a usmrcení v adhezním řízení

Abstrakt

Tématem této diplomové práce je náhrada nemajetkové újmy při ublížení na zdraví a usmrcení v adhezním řízení. Jedná se komplexní téma, ve kterém se prolínají ustanovení a principy trestního a občanského práva.

Adhezní řízení je institutem trestního práva procesního, které umožňuje poškozenému, aby se domohl náhrady škody, nemajetkové újmy a bezdůvodného obohacení během trestního řízení, aniž by musel postupovat cestou civilního řízení. Nemajetková újma je institutem soukromého práva, při rozhodování o výši nemajetkové újmy rozhoduje soud na základě soukromoprávních hmotněprávních ustanovení.

První část práce je zaměřena na postavení poškozeného v trestním řízení. V práci je nejprve vymezeno postavení poškozeného, jeho práva a možnosti jeho zastoupení. Hlavní důraz je kladen na podmínky uplatňování nároku poškozeného, aniž by došlo z procesních důvodů k odkázání poškozeného na civilní řízení.

Ve druhé části práce je pak řešena náhrada nemajetkové újmy, nejprve při ublížení na zdraví, v další části pak při usmrcení. V obou těchto oddělených kapitolách je nejprve popsáno současné právní ukotvení nemajetkové újmy podle občanskoprávní úpravy i v pracovněprávních vztazích. Neboť soudní praxe zachovává kontinuitu s předchozí právní úpravou, je věnována kapitola i předchozí právní úpravě nemajetkové újmy.

Diplomová práce vychází ze současného pojetí, kdy je nemajetková újmy při ublížení na zdraví složena z třech nároků: bolestného, ztížení společenského uplatnění a kategorie dalších nemajetkových újem. Aktuálním problémem je pak odškodňování psychických bolestí. Pokud mají psychické obtíže trvalý charakter, jsou odškodňovány v rámci ztížení společenského uplatnění, pokud však mají charakter pouze přechodný, není jejich zařazení zcela určité.

Poslední kapitola je pak věnována nemajetkové újmě při usmrcení. Hlavní pozornost práce věnuje určování výše náhrady nemajetkové újmy a možným kritériím k jejímu zvýšení či snížení.

Klíčová slova: adhezní řízení, poškozený, nemajetková újma